
Model zakona

Izradili:

Prof. dr Vesna Rakić-Vodinešić, Pravni fakultet Univerziteta Union u Beogradu

Danilo Ćurčić, dipl. pravnik, organizacija Praxis

Konsultanti:

Prof. dr hc dr Vladimir Vodinešić, Pravni fakultet Univerziteta Union u Beogradu

Prof. dr Saša Gajin, Pravni fakultet Univerziteta Union u Beogradu

Zakon o istraživanju položaja nestale novorođenčadi ***Alternativa: „Zakon o izvršenju obaveza Republike Srbije iz presude Evropskog suda za ljudska prava u predmetu Zorica Jovanović protiv Srbije br. 21794/08)“***

I OPŠTE ODREDBE

Predmet Zakona

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se izvršenje obaveze Republike Srbije iz presude Evropskog suda za ljudska prava u predmetu Jovanović protiv Srbije, broj pritužbe 21794/08 (u daljem tekstu: presuda ESLJP) a naročito:

1. osnivanje i uređenje „mehanizma“ iz presude ESLJP za istraživanje sudbine nestale dece i određivanje pravične naknade;
2. postupak ispitivanja sudbine nestale dece i odmeravanje pravične naknade;
3. oblik i sadržinu odluka;
4. pravna sredstva i sredstva obezbeđenja i
5. druga pitanja od značaja za izvršenje presude ESLJP.

Značenje izraza

Član 2.

Izrazi upotrebljeni u ovom zakonu, za potrebe ovog zakona imaju sledeće značenje:

1. „nestalo dete“ – označava novorođeno dete rođeno u bolnici na teritoriji Republike Srbije počev od 1970. godine, za koje je roditeljima ili drugim licima, koja imaju pravo na pokretanje postupka po ovom zakonu, usmeno ili pisano saopšteno da je dete umrlo a posmrtni ostaci deteta nisu pokazani ovim licima, niti im je saopšteno mesto sahranjivanja posmrtnih ostataka, niti se na osnovu upisa u matične knjige, uvida u obdukcioni zapisnik i druge isprave, može sa stepenom uverenje koje isključuje razumnu sumnju utvrditi, da je dete umrlo;
2. „bolnica“ – označava zdravstvenu ustanovu čiji osnivač je Republika Srbija, autonomna pokrajina ili lokalna samouprava;
3. „istraživanje sudbine nestalog deteta“ – označava skup radnji, mera i odluka određenih u ovom zakonu kojima se izvode dokazi i ocenjuje da li se smrt deteta može utvrditi sa uverenjem kojim se isključuje razumna sumnja, a ako se tako uverenje ne stekne, onda skup svih radnji, mera i odluka u smislu ovog zakona kojima se utvrđuje mesto nalaženja deteta, status i položaj deteta posle rođenja, uključujući usvajanje, hraniteljstvo, smeštaj u instituciju koja se stara o nezbrinjutoj deci, trgovinu ljudima i drugo;
4. Izraz „ista ili dovoljno slična činjenična situacija“ upotrebljen u presudi ESLJP, označava skup činjenica rođenja deteta, načina saopštavanja navodne smrti deteta, ponuda ili izostajanje ponude da se pokažu posmrtni ostaci deteta, saznanje ili izostanak saznanja o sahranjivanju posmrtnih ostataka deteta, verodostojnost upisa smrti deteta u matične knjige, postojanje i sadržina obdukcionog zapisnika, ocene osnovanosti sumnje roditelja i drugih lica da dete nije umrlo i slično;
5. Izraz „roditelj“ označava prirodnu majku i prirodnog oca nestalog deteta;
6. Izraz „pritužba“ je radnja kojom roditelj ili drugo ovlašćeno lice pokreće postupak u smislu ovog zakona;
7. Izraz „radnje istraživanja“ su sve radnje u smislu ovog zakona koje preduzima telo određeno ovim zakonom, kao i organi ili organizacije od kojih to zatraži nadležno telo;
8. Izraz „zaključak“ predstavlja stav kojim telo nadležno po ovom zakonu, sa uverenjem koje isključuje razumnu sumnju, utvrđuje da dete više nije živo ili da je živo sa ili bez uverenje ili verovatnoće kakva je dalja sudbina deteta, ili stav nadležnog tela po ovom zakonu, sa uverenjem koje isključuje razumnu sumnju, da je dete živo i gde se nalazi;
9. Izraz „mera obezbeđenja“ je svaka mera određena ovim zakonom koju donosi ili preduzima telo određeno ovim zakonom, odnosno državni organi ili organizacije u okviru radnji istraživanja kojim se obezbeđuju dokazi, čuvanje dokumenata, utvrđivanje stanja dokumenata i pristup i sačinjavanje zapisa o izjavama lica koja imaju svojstvo dokaznih sredstava u smislu ovog zakona;
10. Izrazom „organ javne vlasti“ podrazumevaju se državni organi i organizacije, Zaštitnik građana, Poverenik za zaštitu ravnopravnosti, Poverenik za pristup informacijama od javnog značaja i zaštitu podataka od ličnosti, odbor Narodne skupštine nadležan za prava deteta, odbor Narodne skupštine nadležan za poslove pravosuđa, posebna jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova, koju uredbom osniva Vlada Republike Srbije, radi ispunjenja obaveza navedenih u izveštaju Anketnog odbora, koji je Narodna skupština Republike Srbije usvojila na sednici trećeg vanrednog zasedanja u 2006. godini, 14. 07.

2006. godine, kao i drugi organi, tela i radna tela sa nadležnošću da se staraju o ostvarivanju ljudskih prava i prava deteta.

Područje primene

Član 3.

Ovaj zakon se primenjuje na sve slučajeve nestale novorođenčadi rođene u bolnicama na teritoriji Republike Srbije u smislu čl. 1. i 2. ovog zakona.

Ovaj zakon se primenjuje na sve slučajeve iz člana 1. ovog zakona počev od **1. januara 1970.** godine

Odluke donesene u smislu ovog zakona ne utiču na presude kojima je utvrđeno ili osporeno prirodno materinstvo i očinstvo.

Načela zakona

Član 4.

Telo određeno ovim zakonom kao i organi javne vlasti (član 2. tač. 10. ovog zakona) dužni su da u dobroj veri ispune sve međunarodne obaveze koje proističu iz Ustava Republike Srbije, Zakona o ratifikaciji Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda („Sl. list SCG - „Međunarodni ugovori“, br. 9/2003), standarda Evropskog suda za ljudska prava i ovog zakona.

Telo određeno ovim zakonom i organi i organizacije iz stava 1. ovog člana dužni su da, prilikom preduzimanja radnji, posebno poštuju dostojanstvo roditelja i drugih lica ovlašćenih na pokretanje postupka, da štite podatke o ličnosti i da roditeljima ili drugim licima ovlašćenim na pokretanje postupka obezbede poverljivost o činjenicama i dokazima prikupljenim i izvedenim na osnovu ovog zakona, izuzev ako roditelji ili druga lica ovlašćena na pokretanje postupka, izrično i u pisanom obliku, svojim potpisima ne potvrde da žele da se činjenice i dokazi obelodane.

Telo određeno ovim zakonom, kao i organi i organizacije iz stava 1. ovog člana, dužni su da postupak vode u najboljem interesu nestalog deteta, a naročito da poštuju pravo na saznanje svih podataka relevantnih za pravnu ličnost i porodično poreklo deteta.

Lica ovlašćena na pokretanje postupka vrše svoje pravo na zaštitu porodičnog života, a telo određeno ovim Zakonom je dužno da preduzme sve mere koje su u najboljem interesu deteta, nezavisno od toga koliko bi nestalo dete imalo godina u vreme pokretanja i vođenja postupka.

II TELA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Nadležno telo

Član 5.

Radi sprovođenja presude ESLJP ustanovljava se Komisija za istraživanje sudbine nestale novorođenčadi (u daljem tekstu: Komisija).

Komisija iz stava 1. ovog člana je telo Republike Srbije, koje je u primeni ovog zakona nezavisno i samostalno. Svi organi javne vlasti iz člana 2. tačka 10. ovog zakona dužni su da saraduju sa Komisijom, da joj bez odlaganja upute dokumenta iz svoje nadležnosti i da joj pruže pomoć u pribavljanju dokaza radi utvrđivanja činjenica iz nadležnosti Komisije.

Alternativa: dodati stavove 3. i 4. , koji glase:

Operativne i tehničke poslove prikupljanja dokaza koji ukazuju na nestalost dece, traganje za decom, za koje se nije moglo utvrditi da su umrla sa stepenom uverenja koji isključuje razumnu sumnju, traganje za licima za koje postoje osnovi sumnje da su izvršila krivično delo u vezi sa nestalošću deteta, vrši Posebna jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova koju uredbom osniva Vlada Republike Srbije (dalje: PJ).

PJ je dužna postupati po nalogima Komisije, podnositi redovne godišnje izveštaje o radu, kao i vanredne izveštaje, kad Komisija to zatraži.

Nadležnost za izbor članova Komisije

Član 6:

Članove Komisije, zamenike članova i predsednika Komisije bira Narodna skupština u skladu sa Ustavom i zakonom.

Sastav Komisije

Član 7.

Komisija se sastoji od dvanaest članova, predsednika Komisije i četiri zamenika člana.

Alternativa:

Komisija se sastoji od šest članova, predsednika Komisije i dva zamenika člana.

(Napomena: ovu alternativu kao osnovno rešenje treba prihvatiti samo ako se usvoji alternativa uz čl. 5, tj. ako se osnuje PJ.)

Postupak izbora članova i predsednika Komisije

Član 8.

Šest članova Komisije i dva zamenika koji ispunjavaju uslove iz ovog zakona biraju se na predlog odbora Narodne skupštine, određenih u stavu 2. ovog člana.

Alternativa uz ovaj stav: Tri člana Komisije i jedan zamenik koji ispunjavaju uslove iz ovog zakona biraju se na predlog odbora Narodne skupštine, određenih u stavu 2. ovog člana.

(Napomena: ovu alternativu kao osnovno rešenje treba prihvatiti samo ako se usvoji alternativa uz čl. 5, tj. ako se osnuje PJ.)

Odbor Narodne skupštine nadležan za prava deteta i odbor Narodne skupštine nadležan za pravosuđe u zajedničkom zasedanju predlažu Narodnoj skupštini listu kandidata, koji ispunjavaju uslove predviđene ovim zakonom.

Predsednika Komisije, koji ispunjava uslove iz ovog zakona, Narodnoj skupštini predlaže Zaštitnik građana.

Tri člana Komisije i jednog zamenika, koji ispunjavaju uslove iz ovog zakona, Narodnoj skupštini predlaže Poverenik za zaštitu ravnopravnosti.

Alternativa uz ovaj stav: Dva člana Komisije, koji ispunjavaju uslove iz ovog zakona, Narodnoj skupštini predlaže Poverenik za zaštitu ravnopravnosti.

(Napomena: ovu alternativu kao osnovno rešenje treba prihvatiti samo ako se usvoji alternativa uz čl. 5, tj. ako se osnuje PJ.)

Tri člana Komisije i jednog zamenika, koji ispunjavaju uslove iz ovog zakona, Narodnoj skupštini predlaže Poverenik za pristup informacijama od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti.

Alternativa uz ovaj stav: Jednog člana Komisije i jednog zamenika člana, koji ispunjavaju uslove iz ovog zakona, Narodnoj skupštini predlaže Poverenik za zaštitu ravnopravnosti.

(Napomena: ovu alternativu kao osnovno rešenje treba prihvatiti samo ako se usvoji alternativa uz čl. 5, tj. ako se osnuje PJ.)

Predsednike dva veća (član 12) među članovima Komisije predlažu odbori Narodne Skupštine iz stava 2. ovog člana.

Jednog predsednika veća – člana (član 12) među članovima Komisije predlaže Poverenik za zaštitu ravnopravnosti.

Jednog predsednika veća –(član 12) među članovima Komisije predlaže Poverenik za pristup informacijama od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti.

Alternativa uz stavove 7. i 8: ovi stavovi se brišu.

(Napomena: ovu alternativu kao osnovno rešenje treba prihvatiti samo ako se usvoji alternativa uz čl. 5, tj. ako se osnuje PJ.)

Narodna skupština ne može za člana, zamenika člana ili predsednika Komisije izabrati lice koja nisu predložili organi ili tela određeni u ovom članu.

Organi i tela određeni u ovom članu mogu odlučiti da radi predloga člana, zamenika člana ili predsednika Komisije raspišu javni konkurs.

Stupanje na dužnost i naknada za rad

Član 9.

Izabrani predsednik Komisije, članovi i zamenici članova Komisije stupaju na dužnost u roku od 15 dana od dana izbora.

Za svoj rad lica iz stava 1. ovog člana primaju naknadu u skladu sa zakonom.

Unutrašnja organizacija

Član 10.

Komisija vrši svoju nadležnost na plenarnoj sednici, preko četiri veća, predsednika Komisije, predsednika veća i stručnog osoblja.

Alternativa: Komisija vrši svoju nadležnost plenarnoj sednici, preko dva veća, predsednika Komisije, predsednika veća i stručnog osoblja.

(Napomena: ovu alternativu kao osnovno rešenje treba prihvatiti samo ako se usvoji alternativa uz čl. 5, tj. ako se osnuje PJ.)

Plenarna sednica

Član 11.

Plenarna sednica:

1. donosi Poslovnik o radu Komisije i druge opšte akte za koje utvrdi da su neophodni za rad Komisije;
2. ujednačava i usklađuje praksu veća;
3. zauzima stavove o spornim pravnim pitanjima koja obavezuju veća;
4. na osnovu iskaza svedoka stručnjaka, veštaka i roditelja, odnosno drugih lica koja po ovom zakonu mogu pokrenuti postupak, određuje zajedničke karakteristike određenog broja slučajeva nestale novorođenčadi i određuje mere koje se za svaki određeni tip slučajeva primenjuju;
5. odlučuje o objavljivanju odluka Komisije i
6. vrši druge poslove iz svoje nadležnosti određene zakonom i Poslovnikom Komisije.

Plenarna sednica punovažno radi i odlučuje ako je prisutno najmanje dve trećine članova Komisije, pri čemu se zamenik određenog člana, u svakom pojedinom slučaju, računa kao odsutni član.

Plenarnu sednicu saziva i njome predsedava predsednik Komisije. Plenarna sednica se saziva i na predlog najmanje dva veća Komisije.

Alternativa: Plenarnu sednicu saziva i njome predsedava predsednik Komisije. Plenarna sednica se saziva i na predlog jednog veća Komisije.

(Napomena: ovu alternativu kao osnovno rešenje treba prihvatiti samo ako se usvoji alternativa uz čl. 5, tj. ako se osnuje PJ.)

Plenarna sednica donosi odluku većinom članova.

U slučaju podeljenih glasova odlučuje predsednik Komisije.

Veće

Član 12.

Veće Komisije se sastoji od tri člana od kojih je jedan predsednik veća, a donosi zaključke i druge odluke u postupka istraživanja sudbine deteta i o pravičnoj naknadi.

Predsednika jednog veća može zamenjivati samo predsednik drugog veća.

Predsednik Komisije

Član 13.

Predsednik Komisije nadzire poštovanje rokova i primenu načela iz člana 4. ovog zakona, predsedava plenarnom sednicom, iznosi pred plenarnu sednicu spor o pravnom pitanju, prati usklađenost prakse veća, organizuje rad stručnog osoblja Komisije, predstavlja Komisiju i vrši druge poslove određene ovim zakonom.

Mandat predsednika Komisije traje šest godina.

Lice koje je jednom birano za predsednika Komisije ne može biti ponovo birano.

Mandat novoizabranog predsednika traje šest godina bez obzira na to da li je mandat prethodnog u celosti istekao.

Predsednik Komisije određuje sebi zamenika među predsednicima veća.

Zamenik predsednika komisije vrši ovlašćenja predsednika Komisije u slučaju privremene sprečenosti.

Zamenici članova Komisije

Član 14.

Zamenici članova zamenjuju članove u slučaju privremene sprečenosti.

Predsednik Komisije raspoređuje zamenike članova po većima.

Uslovi za izbor članova, zamenika članova i predsednika Komisije

Član 15.

Predsednik Komisije, članovi i zamenici članova Komisije moraju biti lica čiji profesionalni rad i lični život pružaju uverljive garancije da su dostojni za vršenje funkcije.

Za predsednika veća može biti izabrano lice koje pored uslove iz stava 1. ovog člana ispunjava uslove za izbor za sudiju višeg suda.

Za člana veća i za zamenika člana veća može biti izabrano lice koje pored uslova iz stava 1. ovog člana ima visoku stručnu spremu i radno iskustvo najmanje tri godine u kriminalističkom istraživanju ili u staranju i brizi o deci ili iskustvo u primeni posebnih znanja iz oblasti prava deteta.

Za predsednika Komisije može biti izabrano lice koje pored uslove iz stava 1. ovog člana ispunjava uslove za izbor za sudiju Vrhovnog kasacionog suda.

Stručno osoblje

Član 16.

Stručno osoblje Komisije imenuje Komisija na plenarnoj sednici, na osnovu javnog konkursa, među kandidatima, koji pored uslova iz člana 15. stav 1. ovog zakona, ispunjavaju uslove za izbor za člana veća ili zamenika člana veća, s tim što moraju imati iskustvo u određenim oblastima od važnosti za rad Komisije, od najmanje jedne godine.

Na radnopravni položaj lica koja čine stručnu službu primenjuje se zakon kojim se uređuju radni odnosi u državnim organima.

Lica iz stručne službe postupaju po nalogima i uputstvima predsednika Komisije, članova Komisije i zamenika članova Komisije i predsednika veća u okviru radnji ispitivanja slučajeva nestale dece i određivanja pravične naknade.

Prestanak svojstva u komisiji

Član 17.

Svojstvo predsednika Komisije, članova i zamenika članova Komisije prestaje:

1. smrću;
2. trajnim gubitkom sposobnosti za rad;
3. gubitkom ili ograničenjem poslovne sposobnosti i
4. razrešenjem.

Predsedniku Komisije svojstvo prestaje, osim iz razloga iz stava 1. ovog člana, i istekom vremena na koje se bira.

Nastupanje razloga iz stava 1, tač. 1. do 4. ovog člana utvrđuje predlagač (član 8) i bez odlaganja obaveštava Narodnu skupštinu o nastupanju razloga sa predlogom da Skupština utvrdi prestanak funkcije.

Uz predlog iz stava 3. ovog člana predlagač istovremeno predlaže izbor novog člana zamenika člana i predsednika Komisije.

Razrešenje

Član 18.

Član Komisije i zamenik člana Komisije razrešava se ako se utvrdi da nije dostojan za vršenje funkcije, ako se utvrdi da postupa nezakonito, nesavesno ili pristrasno i ako povredi načela iz člana 4. ovog zakona.

Postupak razrešenja pokreću predlagač (član 8), plenarna sednica ili predsednik Komisije.

Postupak radi utvrđivanja razloga za razrešenje vodi predlagač (član 8).

U postupku iz stava 3. ovog člana, licu prema kome je pokrenut postupak razrešenja, mora se pružiti mogućnost da se izjasni o razlozima zbog kojih je postupak pokrenut.

Kad predlagač nađe da postoje razlozi za razrešenje uputiće predlog za razrešenje Narodnoj skupštini.

Razlog za razrešenje predsednika Komisije postoji, pored razloga navedenih u stavu 1. ovog člana i onda kada predsednik povredi odredbe ovog zakona o svom delokrugu posla i ovlašćenjima.

Na postupak razrešenja predsednika Komisije primenjuju se pravila postupka predviđena u stavovima 2, 3, 4. i 5. ovog člana.

Posledice neispunjenja uslova za izbor

Član 19.

Ako se naknadno utvrdi da članovi veća, zamenici članova ili predsednik Komisije ne ispunjavaju uslove za izbor, kao i ako ne stupe na dužnost u roku iz člana 9. st. 1. ovog zakona, predlagač o tome bez odlaganja obaveštava Narodnu skupštinu, koja utvrđuje prestanak funkcije.

Zajedno sa obaveštenjem o naknadno utvrđenom neispunjenju uslova za izbor, ili sa obaveštenjem o tome da lice iz stava 1. ovog člana nije stupilo na dužnost u roku, predlagač podnosi Narodnoj skupštini predlog za izbor novog člana, zamenika člana ili predsednika Komisije.

Raspodela poslova između veća

Član 20.

Jedno veće istražuje sudbinu nestale novorođenčadi i odlučuje o pravičnim naknadama, ako je zbog vremena kada je nestalost nastupila, verovatno da nije došlo do zastarelosti krivičnog gonjenja a ima verovatnoće da se nestalost može pripisati izvršenju krivičnog dela.

Tri veća istražuju sudbinu nestale novorođenčadi i odlučuju o pravičnim naknadama u slučajevima za koje je verovatno da je nastupila zastarelost krivičnog gonjenja a ima verovatnoće da se nestalost može pripisati izvršenju krivičnog dela.

Alternativa: Jedno veće istražuje sudbinu nestale novorođenčadi i odlučuje o pravičnim naknadama u slučajevima za koje je verovatno da je nastupila zastarelost krivičnog gonjenja a ima verovatnoće da se nestalost može pripisati izvršenju krivičnog dela.

(Napomena: ovu alternativu kao osnovno rešenje treba prihvatiti samo ako se usvoji alternativa uz čl. 5, tj. ako se osnuje PJ.)

Nestalost novorođenčadi se ispituje u svakom slučaju i onda kada nema verovatnoće da se može pripisati krivičnom delu a predsednik Komisije odlučuje o raspodeli predmeta među većima.

Izuzeće

Član 21.

U pogledu razloga za izuzeće predsednika, člana ili zamenika člana Komisije, kao i zaposlenog u stručnoj službi Komisije, shodno se primenjuju pravila kojima je uređen krivični postupak.

O izuzeću lica iz stava 1. ovog člana, izuzev svog, odlučuje predsednik Komisije.

O izuzeću predsednika Komisije odlučuje plenarna sednica.

Dužnost Komisije prema Narodnoj skupštini

Član 22.

Komisija jednom godišnje podnosi izveštaj o radu Narodnoj skupštini.

Godišnji izveštaj sadrži: podatke o broju slučajeva koje je Komisija razmatrala, o odlukama koje je donela, oceni saradnje sa organima i organizacijama iz člana 2. ovog zakona, o pitanjima koja su uticala ili utiču na rad veća, plenarne sednice i stručne službe.

Ako Narodna skupština ne usvoji godišnji izveštaj Komisije, ovlašćeni predlagač (član 8) može razmotriti da li je nastupio razlog za razrešenje predsednika Komisije i svoj obrazloženi predlog uputiti Narodnoj skupštini.

Ako predlagač predsednika Komisije utvrdi da izveštaj Komisije nije usvojen zbog odgovornosti predsednika Komisije, uputiće Narodnoj skupštini predlog za njegovo razrešenje.

Odredbe stavova 1. do 4. ovog člana shodno se primenjuju onda kada predlagači članova i zamenika članova Komisije utvrde da izveštaj Komisije nije usvojen zbog odgovornosti člana ili zamenika člana Komisije.

Alternativa: da se ovaj član briše.

III POSTUPAK

A) Načela postupka

Načelo dispozicije i oficijelnosti

Član 23.

Postupak se pokreće pritužbom Komisiji ili ga pokreće Komisija po službenoj dužnosti.

Pritužbu mogu podneti roditelji nestalog deteta, a ako nijedan roditelj nije živ ili je nesposoban za rasuđivanje, pritužbu mogu podneti braća i sestre (punokrvni ili polukrvni), odnosno dede i babe nestalog deteta, organ starateljstva i javni tužilac, nadležni za područje sedišta bolnice u kojoj je dete rođeno (u daljem tekstu: predlagač).

Predlagač, izuzev javnog tužioca i organa starateljstva, može imati punomoćnika za podnošenje predstavke kao i za zastupanje u celom toku postupka.

Punomoćje se izdaje pismeno ili usmeno na pripremnom ročištu odnosno glavnom ročištu.

Predlagač može imati besplatnu pravnu pomoć pod uslovima kojima se uređuje besplatna pravna pomoć po pravilima koja uređuju parnični postupak.

Inicijativu za pokretanje postupka Komisiji mogu podneti i drugi krvni srodnici nestalog deteta u pravoj liniji bez obzira na stepen srodstva a u pobočnoj do četvrtog stepena srodstva.

Komisija pokreće postupak po službenoj dužnosti na osnovu saznanja iz inicijative ili saznanja do kojih je došla službenim putem.

Istražno načelo

Član 24.

U postupku istraživanja sudbine nestale dece Komisija i organi javne vlasti iz člana 2 ovog Zakona primenjuju istražno načelo, utvrđujući sve činjenice koje su bitne za ovo istraživanje, bez obzira da li su osporene ili ne.

Načelo zakonitosti, nezavisnosti i samostalnosti

Član 25.

Komisija i organi javne vlasti iz člana 2 ovog zakona dužni su da postupaju nezavisno i da svoje odluke zasnivaju na Ustavu, zakonu, drugim opštim aktima, opšteprihvaćenim pravilima međunarodnog prava, Evropskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i na praksi ESLJP.

Načelo hitnosti i redosleda postupanja

Član 26.

Komisija i drugi organi javne vlasti postupaju hitno, po pravilu bez odlaganja, a prilikom određivanja rokova dužni su da vode računa o obavezi hitnog postupanja.

Komisija je dužna da o pritužbi odluči u razumnom roku.

Predlozi ovlašćenih lica iz člana 23. stav 2. ovog zakona razmatraju se redom kojim su pristigli u Komisiju a predmeti u kojima Komisija postupa po službenoj dužnosti prema momentu u kome je Komisija stekla dovoljno saznanja da postupak može pokrenuti po službenoj dužnosti.

Načelo poverljivosti

Član 27.

Sa ročišta pred većima Komisije isključena je javnost ali veće može da odluči, ako se sa tim saglase lica ovlašćena na pokretanje postupka, da pojedina ili sva ročišta otvori za javnost, a može učiniti javnim podatke određene ovim zakonom.

Veće saopštava učesnicima da su dužni da kao poverljive, čuvaju sve podatke, činjenice ili radnje preduzete u toku postupka, izuzev kad se ispune uslovi za javnost postupka iz stava 1. ovog člana.

Odluke Komisije se objavljuju s tim što se imena i drugi lični podaci učesnika u postupku prikrivaju, osim kad je ovim zakonom drukčije određeno.

Načelo saslušanja učesnika u postupku

Član 28.

Komisija i drugi organi javne vlasti dužni su omogućiti svim učesnicima u postupku da se izjasne o navodima, radnjama i predlozima svakog od učesnika.

Navode, radnje i predloge preduzete u pisanom obliku svaki učesnik je dužan dostaviti ostalim učesnicima i Komisiji.

Pravo na pravno sredstvo

Član 29.

Protiv zaključaka Komisije određenih ovim zakonom (član 76) može se podneti ustavna žalba Ustavnom sudu Srbije, a ako Komisija ne odluči o pritužbi kojom je pokrenut postupak u razumnom roku, ustavna žalba se može podneti u toku postupka pred Komisijom.

Protiv rešenja o pravičnoj naknadi može se podneti pravno sredstvo određeno ovim zakonom (član 80).

B) Prethodno pitanje

Način rešavanja prethodnog pitanja

Član 30.

Kad odluka o pritužbi zavisi od rešenja spornog pravnog ili činjeničnog pitanja, veće može to pitanje samostalno rešiti a može ga uputiti plenarnoj sednici na odlučivanje.

Pravnosnažna odluka o prethodnom pitanju

Član 31.

Ako je o pitanju iz člana 30. ovog Zakona već donesena pravnosnažna odluka ili konačni upravi akt, veće Komisije i plenarna sednica su tim odlukama vezani, izuzev kad

utvrde da postoji ozbiljna sumnja u istinitost, pravilnost ili zakonitost pravnosnažne odluke odnosno konačnog upravnog akta.

V) Tok postupka

Pokretanje postupka

Član 32.

Pritužba kojom se pokreće postupak sadrži: lične podatke i podatke o prebivalištu odnosno boravištu podnosioca, činjenični opis koji obuhvata vreme rođenja deteta, bolnicu u kojoj je dete rođeno, način saopštavanja smrti deteta, navode o tome da li je predlagaču ili drugom licu ponuđeno da vidi ili preuzme posmrtnu ostatke deteta, navode o tome da li je pokretaču ili drugom licu saopšteno da je izvršena obdukcija, podatke koje je predlagač saznao o sahranjivanju posmrtnih ostataka deteta, podatke o upisima u bolničku evidenciju, odnosno u medicinsku dokumentaciju i matične knjige, kao i zahtev za pravičnu naknadu ako je pokretač postupka traži, kao i druge navode od značaja za postupak i istraživanje sudbine nestalog deteta i za određivanje pravične naknade.

Za činjenice iz stava 1. ovog člana predlagač prilaže isprave odnosno predlaže izvođenje drugih dokaza.

Ako je pritužba nepotpuna, Komisija će u toku postupka zatražiti od podnosioca da je upotpuni i poučiče ga kako to da učini.

Vreme naknadnog dostavljanja podataka ne računa se u vreme potrebno za okončanja postupka.

Kad Komisija vodi postupak po službenoj dužnosti formiraće predmet koji treba da sadrži podatke iz stavova 1. i 2. ovog člana.

Učesnici u postupku

Član 33.

Učesnici u postupku su predlagač, organ starateljstva i javni tužilac ako nisu pokrenuli postupak (član 23. st. 2), kao i Republički javni pravobranilac.

Prethodni postupak

Član 34.

Posle prijema pritužbe ili formiranja predmeta po službenoj dužnosti, predsednik veća utvrđuje koje su činjenice odlučne, koji su dokazi priloženi a koji predloženi, koje dokaze treba izvesti na ročištu a ako je pritužba nepotpuna, usmeno ili pisano poziva predlagača da pritužbu upotpuni poučavajući ga kako i u kom roku će to učiniti.

Alternativa: posle stava 1, dodati novi stav 2, koji glasi: Posle prethodnog ispitivanja pritužbe iz stava 1 ovog člana, predsednik veća dostavlja spis posebnoj jedinici sa pisanim

uputstvom koje radnje treba da izvede, koja dokumenta treba da pribavi, pregleda i prouči i koja lica treba da sasluša, određujući rok za obavljanje ovih radnji.

(Napomena: ovu alternativu kao osnovno rešenje treba prihvatiti samo ako se usvoji alternativa uz čl. 5, tj. ako se osnuje PJ.)

Posle prethodnog ispitivanja pritužbe iz stava 1. ovog člana, predsednik veća zakazuje ročište na koje poziva učesnike, svedoke, veštace kao i druga lica koja mogu dati podatke o činjenicama bitnim za odlučivanje.

Alternativa: posle ovog stava, dodati novi stav, koji glasi: Predsednik veća je dužan da najmanje jednom u mesec dana nadzire rad policijske jedinice u pogledu primene uputstava iz stava 2. ovog člana.

(Napomena: ovu alternativu kao osnovno rešenje treba prihvatiti samo ako se usvoji alternativa uz čl. 5, tj. ako se osnuje PJ.)

Pripremno ročište

Član 35.

Predsednik veća može, ako nađe da treba rešiti prethodno pitanje ili da je potrebno pripremiti dokaze, kao i iz drugih razloga koji bi doprinosili efikasnosti postupka, zakazati pripremno ročište radi rešavanja prethodnog pitanja ili radi pripremanja dokaza kao i iz drugih razloga zbog kojih je pripremno ročište zakazano.

Alternativa uz stav 1: Predsednik veća obavezno zakazuje pripremno ročište kad protekne 60 dana od dana upućivanja uputstva posebnoj jedinici, a nađe da posebna jedinica po tom uputstvu nije u svemu postupila.

Na pripremnom ročištu predsednik veća priprema izvođenje dokaza i utvrđuje činjenice o kojima posebna jedinica nije pribavila podatke tražene uputstvom a može preduzeti i druge radnje radi bržeg okončanja postupka.

(Napomena: ovu alternativu kao osnovno rešenje treba prihvatiti samo ako se usvoji alternativa uz član 5, tj. ako se osnuje PJ.)

Zakazivanje glavnog ročišta

Član 36.

Predsednik veća zakazuje glavno ročište kad nađe da su pripremljeni izvođenje dokaza, prikupljeni podaci neophodni za efikasno vođenje i okončanje postupka i kada su članovi veća upoznati sa rezultatima dotadašnjeg postupka.

Tok glavnog ročišta

Član 37.

Glavno ročište se drži pred većem.

Alternativa uz stav 1: Glavno ročište se drži pred većem. Predsednik veća kratko upozna veće sa sadržinom predstavke, rezultatima rada posebne jedinice i radnjama preduzetim na pripremnom ročištu. Predlagač, organ starateljstva, javni tužilac i javni pravobranilac mogu dopuniti navode predsednika veća.

(Napomena: ovu alternativu kao osnovno rešenje treba prihvatiti samo ako se usvoji alternativa uz čl. 5, tj. ako se osnuje PJ.)

Glavno ročište se može održati i kada predlagač, organ starateljstva, javni tužilac i javni pravobranilac nisu prisutni pod uslovom da su uredno pozvani.

Posle izlaganja predsednika veća pristupa se izvođenju dokaza.

Kad veće nađe da su izvedeni svi potrebni dokazi radi utvrđivanja bitnih činjenica, ovlašćuje predsednika veća da zaključi glavno ročište.

Glavno ročište se može održati više puta, a može se odložiti kad veće nađe da nisu izvedeni svi dokazi radi utvrđivanja bitnih činjenica.

Rukovođenje i mere za održavanje reda

Član 38.

Glavnim ročištem rukovodi predsednik veća.

Ako neko od lica prisutnih na glavnom ročištu remeti red, predsednik veća izriče najpre opomenu a ako i posle toga isto lice nastavi sa remećenjem reda, udaljava ga sa rasprave.

Ako je sa glavnog ročišta udaljen predlagač, ročište se mora odložiti ako predlagač nema punomoćnika.

Rokovi i vraćanje u predašnje stanje

Član 39.

Ako predsednik veća ili veće bilo kom učesniku u postupku odrede rok za preduzimanje radnje ili dostavljanje obaveštenja, s tim da se posle isteka tog roka radnja ne može preduzeti, odnosno obaveštenje ne može uzeti u obzir, a učesnik učini verovatnim da je propuštanje nastupilo iz opravdanih razloga, veće će dozvoliti vraćanje u predašnje stanje shodnom primenom pravila zakona koji uređuje parnični postupak.

Član 40: Dostavljanje

Za dostavljanje pismena osim kad je ovim zakonom drugačije određeno shodno se primenjuju pravila zakona kojim se uređuje opšti upravni postupak.

Član 41: Zapisnici

Pripremno i glavno ročište snimaju se uređajima za audio snimanje.

Na osnovu audio snimka sačinjava se zapisnik u pisanom obliku.

Posle sačinjavanja pisanog zapisnika predsednik veća poziva učesnike u postupku da ga potpišu a ako oni odbiju potpis na kraju zapisnika se sastavlja službena beleška da je potpis odbijen i navode se razlozi odbijanja ako ih učesnik saopšti.

Zapisnik sa pripremnog ročišta potpisuje predsednik veća i učesnici, a zapisnik sa glavnog ročišta svi članovi veća i učesnici.

Kad predsednik veća ili članovi veća odbiju da potpišu zapisnik, dužni su saopštiti razloge odbijanja o čemu se na kraju zapisnika sačinjava službena beleška koju potpisuje lice koje je odbilo da potpiše zapisnik.

Razgledanje spisa i preslušavanje audio zapisa

Član 42.

Komisija je dužna da svakom učesniku u postupku omogući razgledanje spisa predmeta, fotokopiranje i preslušavanje i presnimavanje audio zapisa u sedištu Komisije.

Za razgledanje spisa učesnici ne plaćaju troškove, a za fotokopiranje, preslušavanje i presnimavanje audio zapisa snose troškove, po troškovniku koji utvrđuje plenarna sednica.

IV DOKAZIVANJE

A) Izvođenje dokaza

Izvođenje dokaza

Član 43.

Dokazi na osnovu kojih Komisija donosi odluku pripremaju se na pripremnom ročištu, ako se ovo održava, a izvode na glavnom ročištu.

Veće je dužno da postavljanjem pitanja i na drugi način utvrdi sve činjenice bitne za donošenje odluke.

Svaki član veća ima pravo da neposredno postavlja pitanja učesnicima u postupku i drugim licima koja se saslušavaju radi izvođenja dokaza.

Član 44: Dokazna sredstva

Dokazna sredstva su:

1. isprave i drugi dokumenti;
2. uvid i uviđaj;
3. saslušanje svedoka;
4. saslušanje svedoka pokajnika;

5. saslušanje svedoka stručnjaka;
6. nalaz i mišljenje veštaka i
7. saslušanje lica ovlašćenog na pokretanje postupka.

Isprave i druga dokumenta

Član 45.

Dokaz ispravama se izvodi proučavanjem sadržine isprava i drugih dokumenata nezavisno od toga u kom su obliku sačinjeni ili sačuvani.

Veće, prilikom utvrđivanja činjenica, nije vezano sadržinom isprave ili dokumenta, nezavisno od koga potiče ili ko je označen kao izdavalac i može, na predlog učesnika ili po službenoj dužnosti izvoditi dokaze radi provere sadržine, oblika i verodostojnosti isprave i podataka koji su u njoj sadržani.

Uvid i uviđaj

Član 46.

Dokaz uvidom i uviđajem se izvodi pregledom medicinske dokumentacije i medicinske evidencije, ispravama u vezi sa tvrdnjom o smrti deteta, pregledom matičnih knjiga i isprava na osnovu kojih su izvršeni upisi u matične knjige, pregledom dokumentacije kod organa nadležnog za određivanje jedinstvenog matičnog broja građana i pregledom drugih isprava i dokumenata kojima se mogu dokazivati bitne činjenice ili prikupiti podaci od značaja za njihovo utvrđivanje, a odnose se na rođenje deteta, način na koji je saopštena smrt deteta i na ostale činjenice od značaja za ispitivanje sudbine deteta.

Uvid i uviđaj se vrše u sedištu Komisije ili u sedištu ili prostoriji organa ili organizacija, koja čuvaju isprave i dokumenta i onda kada predstavnici tih organa ili organizacija tvrde da je dokumentacija uništena usled prirodne nepogode ili zbog drugih uzroka.

Ako veće nađe da tvrdnja o gubitku, uništenju, oštećenu ili nestanku isprava i dokumenata nije verodostojna, obavestiće o tome Narodnu skupštinu.

Po ovlašćenju veća, uvid i uviđaj vrši predsednik veća, a predsednik veća može ovlastiti zaposlenog u stručnoj službi da izvrši uvid ili uviđaj na osnovu pisanog uputstva predsednika veća ili veća.

Svedok

Član 47.

Svedok je svako lice koje je neposredno opazilo ili moglo neposredno opaziti ili na drugi način saznati činjenice koje su od značaja za nestalost deteta.

Komisija poziva svedoke pismenim pozivom uz upozorenje da će, ako ne pristupe na ročište, biti prinudno privedeni.

Nadležni organ policije dužan je da, na osnovu rešenja veća, predsednika veća ili javnog tužioca koji je učesnik u postupku, prinudno privede lice koje je pozvano da svedoči.

Alternativa I uz stav 3: Posebna jedinica, na osnovu rešenja veća, predsednika veća ili javnog tužioca koji je učesnik u postupku, privodi lice koje je pozvano da svedoči.

(Napomena: ovu alternativu kao osnovno rešenje treba prihvatiti samo ako se usvoji alternativa uz čl. 5, tj. ako se osnuje PJ.)

Alternativa II uz stav 3: Predsednik Komisije će u pisanom obliku, na zahtev veća ili plenarne sednice, uputiti osnovnom sudu na čijem području svedok ima prebivalište ili boravište, zahtev za prinudno privođenje.

(Napomena: ovu alternativu, kao osnovno rešenje, treba prihvatiti ako se ne osnuje PJ, a postoji sumnja u ustavnost zakonskog ovlašćenja Komisije da naređuje preduzimanje mera prinude).

Lice pozvano za svedoka dužno je da se odazove na poziv Komisije, da da iskaz, da saopšti sve što mu je poznato o činjenicama koje se utvrđuju i da govori istinu.

Ako svedok odbije da da iskaz, a razloge odbijanja veće oceni kao neopravdane, ili ako veće stekne uverenje da svedok nije govorio istinu, saopštiće svedoku da će upoznati javnost, navodeći njegovo ime i prezime, kao i zanimanje, o tome da je odbio da svedoči ili da je veće steklo uverenje da njegov iskaz nije istinit.

Kad veće nađe da ima osnova za sumnju da je neistinitim iskazom svedok izvršio krivično delo, bez odlaganja podnosi krivičnu prijavu nadležnom javnom tužiocu.

Svedoci se saslušavaju pojedinačno.

Veće najpre uzima lične podatke svedoka, upozorava ga da je dužan da govori istinu, kao i na posledice davanja lažnog iskaza, ispituje svedoka o njegovom odnosu sa učesnicima u postupku, poziva svedoka da iskaže sve što mu je poznato o rođenju deteta, okolnostima pod kojima je roditeljima saopšteno da dete više nije živo kao i o drugim činjenicama od značaja za nestalost deteta i istraživanje njegove sudbine.

Svaki član veća i svaki učesnik u postupku može svedoku neposredno postavljati pitanja.

Predsednik veća će zabraniti odgovor na pitanje u kome je sadržano kako na njega treba odgovoriti ili kojim se svedok navodi na davanje odgovora određene sadržine.

Posle davanja iskaza, predsednik veća će pozvati svedoka da napusti prostoriju u kojoj se održava ročište.

Kad oceni da je to potrebno, veće će odrediti suočenje svedoka.

Ako veće nađe da svedok nije govorio istinu i da postoje osnovi sumnje da je izvršio krivično delo davanja lažnog iskaza, bez odlaganja će uputiti krivičnu prijavu nadležnom tužiocu.

Svedok pokajnik

Član 48.

Svedok pokajnik je lice koje je imalo takav položaj da je moglo neposredno opaziti ili na drugi način saznati činjenice koje su od značaja za nestalost deteta, a za koje veće nađe da bi bilo osnova za sumnju da je sa tim u vezi bilo izvršilac, saizvršilac, pomagač ili podstrekač krivičnog dela koje je u vezi sa nestalošću deteta, bez obzira da li je proteklo vreme za krivično gonjenje (zastarelost).

Kad se, prema okolnostima može zaključiti da je nastupila zastarelost krivičnog gonjenja, veće će svedoku pokajniku saopštiti da ako pristane da svedoči i ako veće stekne uverenje da je govorio istinu, neće javno objaviti njegovo ime i prezime, kao i povezanost sa nestalošću deteta.

Kad se, prema okolnostima može zaključiti da nije nastupila zastarelost krivičnog gonjenja, veće će svedoku pokajniku saopštiti da će, ako pristane da svedoči i ako veće stekne uverenje da je govorio istinu, od nadležnog javnog tužioca kome će bez odlaganja uputiti krivičnu prijavu, zatražiti da u krivičnom postupku svedoka pokajnika smatra svedokom saradnikom, pod uslovima određenim u zakonu kojim se uređuje krivični postupak.

Ako veće nađe da svedok nije govorio istinu i da postoje osnovi sumnje da je izvršio krivično delo davanja lažnog iskaza, bez odlaganja će uputiti krivičnu prijavu nadležnom tužiocu.

Na saslušanje svedoka pokajnika shodno se primenjuju odredbe člana 47. st. 2. do 11. ovog Zakona.

Svedok stručnjak

Član 49.

Svedok stručnjak je lice koje radi ili je radilo na poslovima vođenja medicinske dokumentacije ili evidencije, upisa u matične knjige, raspoređivanju JMBG, vođenju i čuvanju obdukcionih zapisnika, postupcima usvajanja dece, trgovinom ljudima i na vođenju dokumentacije ili postupaka od značaja za ispitivanje sudbine nestale dece, a ima znanja o tehnicima vođenja knjiga ili dokumentacije ili vođenja postupaka u navedenim oblastima.

Svedok stručnjak opisuje tehniku delatnosti iz stava 1. ovog člana, saopštava saznanja o pravilima sadržanim zakonima, opštim ili pojedinačnim aktima, kojima su u određeno vreme bile uređene delatnosti iz stava 1. ovog člana, opisuje način postupanja organa i lica u vršenju delatnosti iz stava 1. ovog člana u pojedinačnom slučaju i daje mišljenje o tome da li su i u kom pogledu odstupili u odnosu na te akte.

Saslušanje svedoka stručnjaka

Član 50.

Po pravilu, svedok stručnjak se saslušaava na plenarnoj sednici (član 11. stav 1).

Učesnici u postupku mogu, pošto prethodno obaveste predsednika Komisije, na plenarnu sednicu dovesti svoje svedoke stručnjake.

Svedok stručnjak se poziva da saopšti svoje lične podatke i kvalifikacije i upozorava se na dužnost da govori istinu, kao i da svoja znanja saopšti potpuno i profesionalno, a upozorava se da će plenarna sednica, ako stekne uverenje da je iskaz nejasan, nepotpun ili neprofesionalan, isključiti svedoka stručnjaka iz tog i svih budućih postupaka i obavestiti javnost o tome da nije svedočio istinito ili profesionalno.

Učesnici u postupku i članovi Komisije, kao i svedoci stručnjaci koje su doveli učesnici u postupku, mogu svedoku stručnjaku neposredno postavljati pitanja.

Na osnovu ocene iskaza svedoka stručnjaka, plenarna sednica utvrđuje tehnike postupanja iz oblasti navedenih u članu 49. stav 1. ovog zakona, za tipove slučajeva za koje je nadležna (čl. 11. stav 1. tačka 3).

Zapisnik o tehnikama iz stava 4. ovog člana potpisuju predsednik Komisije, učesnici, saslušani svedok stručnjak i svedoci stručnjaci koje su doveli učesnici, a u slučaju odbijanja potpisa, shodno se primenjuju odredbe člana 41. ovog zakona.

Zapisnik iz stava 5. ovog člana izvodi se kao dokaz pred većem, a veće može odlučiti da pozove svedoka stručnjaka da neposredno da svoj iskaz, ako utvrdi da u pojedinom slučaju postoje specifičnosti.

Ako plenarna sednica nađe da svedok nije govorio istinu i da postoje osnovi sumnje da je izvršio krivično delo davanja lažnog iskaza, bez odlaganja će uputiti krivičnu prijavu nadležnom tužiocu.

Na saslušanje svedoka stručnjaka pred većem shodno se primenjuju odredbe stavova 1. do 6. i stava 8. ovog člana.

Posledice nezadovoljavajućeg iskaza svedoka stručnjaka

Član 51.

Ako plenarna sednica nađe da se iskaz svedoka stručnjaka ne može upotrebiti zato što je nepotpun, nejasan ili pokazuje nedovoljno znanje svedoka stručnjaka, iskaz svedoka stručnjaka se neće uzeti u obzir, plenarna sednica će odrediti novog svedoka stručnjaka, a ovog isključiti iz svih budućih postupaka.

Veštak

Član 52.

Veštak je lice koje raspolaže potrebnim stručnim znanjem za utvrđivanje ili ocenu činjenica ili prikupljanje podataka od značaja za istraživanje sudbine nestalog deteta.

Za veštačenje će se, po pravilu, odrediti jedan veštak, a ako je veštačenje složeno - dva ili više veštaka.

Ako za određenu vrstu veštačenja postoje veštaci sa spiska stalnih veštaka, drugi veštaci se mogu odrediti samo ako postoji opasnost od odlaganja ili ako su stalni veštaci sprečeni ili ako to zahtevaju druge okolnosti.

Ako za određenu vrstu veštačenja postoji stručna ustanova ili organ, takva veštačenja, naročito ako su složenija, po pravilu, će se poveriti takvoj ustanovi ili organu, koji će potom odrediti jednog ili više stručnjaka za davanje nalaza i mišljenja.

Ako za određenu vrstu veštačenja ne postoji domaći stručnjak, stručna ustanova ili državni organ ili je to opravdano zbog posebne složenosti slučaja, prirode veštačenja ili drugih važnih okolnosti, za veštaka se izuzetno može odrediti strani državljanin, odnosno veštačenje se može izuzetno poveriti stranoj stručnoj ustanovi ili organu druge države.

Dužnost veštačenja

Član 53.

Lice koje se poziva kao veštak dužno je da se odazove pozivu i da svoj nalaz i mišljenje u pisanom obliku podnese u određenom roku.

Na zahtev veštaka, iz opravdanih razloga, plenarna sednica ili veće mogu produžiti rok iz stava 1. ovog člana.

Ako veštak koji je uredno pozvan ne dođe, a izostanak ne opravda, ili se bez odobrenja udalji sa mesta gde treba da bude ispitan, plenarna sednica ili veće određuje da se prinudno privođenje u smislu člana 47. stav 3. ovog zakona.

Ako veštak, nakon upozorenja na posledice uskraćivanja veštačenja, bez opravdanog razloga neće da veštači, ili ne podnese nalaz i mišljenje u roku koji mu je određen, primenjuje se odredba člana 47. stavovi 5. i 6. ovog zakona.

Uputstvo o veštačenju i predmet veštačenja

Član 54.

Uputstvo o veštačenju izdaje predsednik Komisije ili predsednik veća u pisanom obliku.

Uputstvo sadrži:

1. ime i prezime lica koje je određeno za veštaka, odnosno naziv stručne ustanove kojoj je povereno veštačenje;
2. označenje predmeta veštačenja;
3. pitanja na koja treba odgovoriti;
4. obavezu da obezbeđene uzorke, isprave, dokumenta i druge predmete preda Komisiji;
5. rok za podnošenje nalaza i mišljenja;

6. obavezu da nalaz i mišljenje dostavi u dovoljnom broju primeraka za Komisiju i učesnike;
7. upozorenje da činjenice koje je saznao prilikom veštačenja predstavljaju poverljive podatke u smislu člana 27. ovog zakona;

8) upozorenje na posledice davanja lažnog nalaza i neprofesionalnog mišljenja.

Saslušanje veštaka

Član 55.

Na saslušanje veštaka shodno se primenjuju odredbe čl. 50. i 51. ovog zakona.

Uzimanje uzoraka radi veštačenja

Član 56.

Uzimanje uzoraka biološkog porekla i preduzimanju drugih medicinskih radnji koje su po pravilu medicinske nauke neophodne radi analize i utvrđivanja činjenica od značaja za rođenje ili nestalosti deteta i provere navoda i podataka o smrti deteta vrši se od lica koja mogu pokrenuti postupak ili podneti inicijativu za pokretanje postupka (član 23), kao i od drugih lica za koji tvrde da su krvni srodnici nestalog deteta, a dopušteno je samo uz njihov pristanak u pisanom obliku, ili dat usmeno, a konstatovan u zapisniku.

Ako lica iz stava 1. ovog člana odbije davanje uzorka, a razlozi odbijanja budu ocenjeni kao neopravdani, primeniće se pravilo o teretu dokazivanja (član 62).

Kad veće nađe da postoji verovatnoća da je određeno maloletno lice, ili punoletno lice nad kojim je produženo roditeljsko pravo ili mu je oduzeta poslovna sposobnost, nestalo dete u smislu člana 2. tačka 1) ovog zakona, a lica koja su po zakonu ili pravnosnažnoj, odnosno konačnoj odluci nadležnog organa, roditelji, usvojioci ili staraoci tog maloletnog lica, odbiju da daju pristanak na uzimanje uzoraka biološkog porekla i na preduzimanje drugih medicinskih radnji iz stava 1. ovog člana, veće će zatražiti od nadležnog organa starateljstva mišljenje o tome da li je uzimanje uzoraka i preduzimanje drugih medicinskih radnji u najboljem interesu maloletnog lica i, ocenjujući sve okolnosti slučaja doneće rešenje.

Protiv rešenja iz stava 3. ovog člana kojim se određuje izvršenje radnji iz stava 1. ovog člana, lica koja su po zakonu ili pravnosnažnoj, odnosno konačnoj odluci nadležnog organa, roditelji, usvojioci ili staraoci maloletnog lica iz stava 3. ovog člana, mogu izjaviti prigovor plenarnoj sednici (član 80).

Lica ovlašćena na pokretanje postupka (član 23. stav 2) mogu izjaviti prigovor protiv rešenja iz stava 3. ovog člana kojim se odbija da se odredi izvršenje radnje iz stava 1. ovog člana (član 80).

Kad veće nađe da postoji verovatnoća da je određeno punoletno i poslovno sposobno lice, nestalo dete u smislu člana 2. tačka 1) ovog zakona, radnje iz stava 1. ovog člana ne

mogu se preduzeti bez njegovog pristanka datog pred većem i konstatovanog u zapisniku ili u pisanom obliku.

Izuzete svedoka stručnjaka i veštaka

Član 57.

Na izuzete svedoka stručnjaka i veštaka shodno se primenjuju odredbe zakona koji uređuje krivični postupak, a koje se odnose na izuzete veštaka.

Saslušanje lica koje je pokrenulo postupak

Član 58.

Lica iz člana 32. stav 1. ovog zakona saslušavaju se shodnom primenom pravila zakona koji uređuje parnični postupak o saslušanju stranke.

Primena pravila zakona kojim se uređuje krivični postupak

Član 59.

Ako plenarna sednica nađe da postoje indicije da se nestalost deteta može pripisati organizovanom kriminalu, zatražiće od nadležnog javnog tužioca da, bez obzira da li bi krivično gonjenje bilo zastarelo, pokrene postupak tajnog praćenja i snimanja, zaključenja simulovanog posla i prikrivenog isleđivanja u skladu sa pravilima zakona kojim se uređuje krivični postupak.

Nadležni javni tužilac je dužan da postupi po traženju iz stava 1. ovog člana, ako oceni da ima indicija da se nestalost deteta ima pripisati organizovanom kriminalu.

U slučaju iz stava 2. ovog člana on obaveštava Komisiju o vremenu potrebnom da se izvedu radnje iz stava 1. ovog člana.

Ako nadležni javni tužilac odbije traženje Komisije ili se Komisija i nadležni javni tužilac ne saglase o tome da postoje indicije da se nestalost deteta može pripisati organizovanom kriminalu, Komisija bez odlaganja o tome obaveštava Narodnu skupštinu, sa zahtevom da se o ovom pitanju izjasni.

B) Načela dokazivanja

Poštovanje načela saslušanja učesnika

Član 60.

Zaključak ili druga odluka veća ili plenarne sednice ne mogu se zasnovati na činjenici ili dokazu za koje svakom učesniku u postupku nije bila data mogućnost da se usmeno ili pisano izjasni.

Slobodna ocena dokaza

Član 61.

Veće, odnosno plenarna sednica slobodno ocenjuju izvedene dokaze i to svaki dokaz pojedinačno i sve dokaze zajedno.

Izvedene dokaze koji su od značaja za donošenje zaključka ili druge odluke, veće odnosno plenarna sednica ocenjuje po slobodnom uverenju.

Veće odnosno plenarna sednica je dužno da nepristrasno oceni izvedene dokaze i da na osnovu njih sa jednakom pažnjom utvrdi sve bitne činjenice.

Zaključak se može zasnovati samo na uverenju koje isključuje razumnu sumnju.

Teret dokazivanja

Član 62.

Veće neće doneti zaključak o sudbini nestalog deteta ako sve bitne činjenice nisu utvrđene sa uverenjem koje isključuje razumnu sumnju, a ako lica iz člana 56. odbiju davanje uzoraka iz razloga koji veće ili plenarna sednica oceni kao neopravdane, pritužba će se zaključkom odbiti.

U slučaju iz stava 1. ovog člana, kao i u drugim slučajevima predviđenim ovim zakonom, veće donosi privremeni zaključak (član 72. st. 6).

C) Obaveza organa javne vlasti i drugih lica da dostavljaju podatke Komisiji i da obavljaju određene radnje

Sadržina obaveze

Član 63.

Svi organi javne vlasti, kao i fizička lica koja su bila ili jesu zaposlena u njima, dužna su da na zahtev Komisije, predsednika Komisije, predsednika veća ili lica koja odredi predsednik Komisije dostave dokumenta, omoguće uvid u dokumenta i njihovo kopiranje,

omogućće obilazak svih prostorija, stave na uvid sve zapisnike i predmete obavljenih obdukcija i omogućće kopiranje zapisnika i fotografisanje ili video snimanje predmeta, kao i da postupe po sličnim zahtevima koji su u vezi sa utvrđivanjem smrti deteta, vođenjem medicinske dokumentacije, upisima rođenja i smrti deteta, načinom saopštavanja smrti, identifikacijom posmrtnih ostataka, okolnostima koje ukazuju da dete nije umrlo i docnijom sudbinom deteta.

Odbijanje izvršenja obaveze iz stava 1 ovog člana ili neopravdano odugovlačenje predstavlja razlog za obraćanje Komisije Narodnoj skupštini.

Pribavljanje podataka i nadzor nad sumnjivim transakcijama

Član 64.

Ako ima indicija da se nestalost deteta može pripisati organizovanom kriminalu, predsednik Komisije i predsednik veća, mogu pod uslovima i način predviđen odredbama zakona kojim se uređuje krivični postupak (čl. 143 – 146 ZKP) zatražiti od nadležnog organa da naredi pribavljanje podataka od banke ili druge finansijske organizacije o transakcijama i evidencijama u vreme pre i nakon saopštavanja smrti nestalog deteta, odnosno da odredi nadzor nad sumnjivim transakcijama.

Oduzimanje predmeta

Član 65.

Ako ima indicija da se nestalost deteta može propisati organizovanom kriminalu, predsednik Komisije ili predsednik veća, može, pod uslovima i na način predviđen odredbama zakona kojim se uređuje krivični postupak (147 – 151 ZKP), zatražiti od nadležnog organa da naredi oduzimanje predmeta.

Druge mere

Član 66.

Ako ima indicija da se nestalost deteta može propisati organizovanom kriminalu, predsednik Komisije ili predsednik veća zatražiće od nadležnog javnog tužioca da naredi preduzimanje drugih mera iz zakona kojim se uređuje krivični postupak (čl. 161 – 187 ZKP).

Kad se prema okolnostima može pretpostaviti da je nastupila zastarelost krivičnog postupka, zahtev iz stava 1. ovog člana podnosi plenarna sednica.

Posledice nepostupanja

Član 67.

Ako organi javne vlasti i lica iz čl. 63. do 66. ovog zakona ne dostave dokumenta, ili ne omogućće uvid ili uviđaj ili ne postupe primene mere iz člana 64. ovog zakona, ili ne naredi preduzimanje određenih mera, Komisija će o tome obavestiti Narodnu skupštinu, sa

zahtevom da se o ovim pitanjima izjasni, a plenarna sednica može odlučiti da Komisija izda javno saopštenje, navodeći imena odgovornih lica u organu javne vlasti ili pravnom licu.

V ODLUKE I PRAVNA SREDSTVA

Vrste odluka

Član 68.

Veće i plenarna sednica donose odluke u obliku zaključka ili rešenja.

Zaključkom se odlučuje o pritužbi u delu koji se tiče utvrđivanja smrti i sudbine nestalog deteta, a rešenjem o svim ostalim pitanjima.

A) Zaključak

Sadržina zaključka

Član 69.

Zaključkom se utvrđuje osnovanost ili neosnovanost pritužbe, odnosno postupka pokrenutog po službenoj dužnosti, o tome da li je nestalo dete umrlo, a ako nije, kakva je bila njegova sudbina.

Obaveza pismene izrade

Član 70.

Zaključak se izrađuje u pisanom obliku.

Rešenje kojim se odlučuje o pravičnoj naknadi izrađuje se u pisanom obliku, a ostala rešenja, onda kada je to ovim zakonom predviđeno.

Sastavni delovi zaključka

Član 71.

Pisano izrađeni zaključak sastoji se iz uvoda, izveštaja i obrazloženja.

Uvod sadrži imena i prezimena članova veća, odnosno imena i prezimena članova plenarne sednice, da li je postupak pokrenut pritužbom ili po službenoj dužnosti, ime i prezime lica koje je pokrenulo postupak i dan zaključenja postupka.

U obrazloženju se navode: sadržina pritužbe, odnosno okolnosti na osnovu kojih je postupak pokrenut po službenoj dužnosti (član 32. st. 1. i 5), dokaze koji su izvedeni, činjenice koje su utvrđene i pravila ovog zakona, kao i drugih zakona i propisa koji su primenjeni.

Sadržina izveštaja

Član 72.

Izveštajem veće odlučuje o osnovanosti pritužbe ili postupka pokrenutog po službenoj dužnosti.

Izveštaj sadrži stav veća o tome da je dete umrlo u vreme kada je smrt saopštena.

Smrt deteta mora biti utvrđena sa uverenjem koje isključuje razumnu sumnju.

Ako veće nije steklo uverenje iz stava 3. ovog člana da je dete umrlo u vreme kada je smrt saopštena, utvrdiće da dete nije umrlo u vreme kada je smrt saopštena.

Ako veće stekne uverenje da je dete umrlo kasnije ili da je živo u vreme okončanja postupka, utvrdiće, ako je steklo uverenje koje isključuje razumnu sumnju, okolnosti vezane za kasniji život deteta i mesto nalaženja deteta u vreme okončanja postupka.

Ako veće nije steklo uverenje koje isključuje razumnu sumnju da je dete umrlo kasnije ili da je živo u vreme okončanja postupka i mesto gde se dete nalazi, njegov izveštaj će se sadržati samo utvrđenje iz stava 4. ovog člana. Takav zaključak nosi naziv „privremeni zaključak“.

Dejstva zaključka

Član 73:

Jednom okončan postupak se može ponovo otvoriti:

- 1) kad je utvrđeno da je dete umrlo u vreme kada je smrt saopštena (član 72. stav 2) – ako lica koja su ovlašćenja na pokretanje postupka ili Komisija saznaju za nove činjenice ili dokaze koji bi mogli dovesti do zaključka da dete nije umrlo u vreme kada je smrt saopštena;
- 2) kad je utvrđeno da dete nije umrlo u vreme kada je smrt saopštena (član 72. stav 4) - ako lica koja su ovlašćenja na pokretanje postupka ili Komisija saznaju za nove činjenice ili dokaze koji bi mogli dovesti do zaključka da je dete umrlo u vreme kada je smrt saopštena;
- 3) kad je utvrđeno da je dete umrlo kasnije ili da je živo u vreme okončanja postupka i kad su utvrđene okolnosti vezane za kasniji život deteta i mesto nalaženja deteta u vreme okončanja postupka (član 72. st. 5) - ako lica koja su ovlašćenja na pokretanje postupka, dete ili Komisija saznaju za nove okolnosti vezane za kasniji život deteta;

- 4) kad je donesen privremeni zaključak, postupak će se nastaviti na inicijativu podnosioca pritužbe, kad se sazna za indicije o kasnijem životu deteta.

O ponovnom otvaranju postupka odlučuje plenarna sednica rešenjem, na zahtev učesnika u postupku.

Postupak se ne može ponovo otvoriti kad prođe deset godina od dostavljanja zaključka licima koja su pokrenula postupak, a ako je postupak vođen po službenoj dužnosti, od dana donošenja zaključka.

Postupak okončan privremenim zaključkom može se uvek nastaviti, na predlog lica iz člana 23. st. 2 ovog zakona.

Shodna primena

Član 74.

Odredbe čl. 68. do 73. ovog zakona primenjuju se i onda kada zaključak donosi plenarna sednica.

Donošenje odluka i javno objavljivanje

Član 75.

Zaključci i rešenja donose se većanjem i glasanjem.

Na većanje i glasanje, zapisnik o većanju i glasanju i ostala pitanja od značaja za donošenje zaključka shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuje parnični postupak.

Ako se na plenarnoj sednici ne može postići većina, odlučuje glas predsednika Komisije.

Pisano izrađeni zaključak Komisija će objaviti samo ako lica koja su pokrenula postupak to zahtevaju u pisanom obliku, ali ime i prezime deteta za koje je utvrđeno da nije umrlo onda kada je smrt saopštena i za kojeg su saznate kasnije okolnosti njegovog života, kao i mesto nalaženja u vreme okončanja postupka, može biti objavljeno samo ako se dete sa tim saglasi.

Imena i prezimena svedoka, svedoka pokajnika i svedoka stručnjaka, kao i veštaka koji su se odazvali na poziv Komisije i dali iskaz, odnosno nalaz i mišljenje, za koje je Komisija stekla uverenje da su istiniti i profesionalni, se ne objavljuju, ali se mogu objaviti na njihov izričit pisani zahtev.

Imena i prezimena svedoka, svedoka pokajnika i svedoka stručnjaka, kao i veštaka koji se nisu odazvali na poziv Komisije ili nisu dali iskaz iz razloga koji su ocenjeni kao neopravdani, ili su dali iskaz odnosno nalaz i mišljenje, za koje je Komisija stekla uverenje da nisu istiniti i profesionalni, se objavljuju.

Objave iz st. 4. do 6. ovog člana vrše se u „Službenom glasniku Republike Srbije“, kao i u javnim glasilima koja se izdaju za teritoriju cele Republike Srbije.

Ustavna žalba

Član 76.

Protiv zaključka veća ili plenarne sednice koji u sebi sadrže izveštaje iz člana 72. st. 2, 4. i 5. ovog zakona, roditelji nestalog deteta, a ako nijedan roditelj nije živ ili je nesposoban za rasuđivanje, braća i sestre (punokrvni ili polukrvni), odnosno dede i babe nestalog deteta, mogu podneti ustavnu žalbu zbog povrede prava na porodični život ili zbog povrede drugih ljudskih prava određenih Ustavom Srbije i potvrđenim međunarodnim ugovorima.

Na rokove, sadržinu i druga pitanja ustavne žalbe primenjuju se odredbe zakona koji uređuje Ustavni sud Srbije i postupak pred tim Sudom.

A) Rešenje

Donošenje rešenja o pravičnoj naknadi

Član 77.

Pravo na podnošenje zahteva za pravičnu naknadu imaju roditelji nestalog deteta, a ako nijedan roditelj nije živ, braća i sestre (punokrvni ili polukrvni), odnosno dede i babe nestalog deteta

Kad veće utvrdi da je bilo koje lice iz stava 1. ovog člana preduzimalo mere za ispitivanje sumnje u smrt deteta, obraćalo se organima javne vlasti, kao i ustanovama iz člana 2. tač. 2. ovog zakona, a da ovi nisu odgovarali na zakonom i drugim propisima određen način, ili da opšte nisu odgovarali, ili da su prividno vodili postupak, ili da su prekoračili razumno vreme za okončanje postupka, ili da su na drugi način povredili pravo na porodični život, rešenjem će im odrediti pravičnu naknadu, rukovodeći se, u pogledu visine naknade, praksom Ustavnog suda Srbije i praksom ESLJP.

Pravična naknada se može odrediti i ako je zaključkom utvrđeno da je dete umrlo u vreme kada je smrt saopštena (član 72. st 2), ako veće utvrdi da su nezakonito odbijeni pisani predlozi lica ovlašćenih za pokretanje postupka kojima su tražili razjašnjenja, uvid u dokumentaciju ili proveru dokumentacije, ili kada na njihov pisani predlog uopšte nije dat odgovor ili kada su postavljane prepreke saznanjima o sudbini deteta.

Pravična naknada se određuje u dinarima, sa kamatom u skladu sa zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi.

Ako veće nađe da nisu ispunjeni uslovi iz st. 2. i 3. ovog člana, odbiće zahtev za pravičnu naknadu.

Zahtev za određivanje pravične naknade može biti delimično usvojen.

U postupku radi određivanja pravične naknade ne primenjuju se odredbe zakona koji uređuje parnični postupak o obaveznom prethodnom postupku medijacije po tužbi parnične stranke protiv Republike Srbije, niti odredbe o zastarelosti potraživanja.

Obaveza pismene izrade

Član 78.

Rešenje kojim se obavezuje Republika Srbija da isplati pravičnu naknadu iz člana 77. ovog zakona, ili kojim se predlog za određivanje pravične naknade odbija, izrađuje se u pisanom obliku.

Sastavni delovi rešenja

Član 79.

Rešenje iz člana 77. ovog zakona ima uvod, izreku i obrazloženje.

Uvod sadrži imena i prezimena članova veća, ime i prezime lica koje je pokrenulo postupak i postavilo zahtev za određivanje pravične naknade, podatak o tome da li je Republički javni pravobranilac bio uredno pozivan i da li je prisustvovao ročištima i dan zaključenja postupka.

Izreka sadrži odluku veća o usvajanju i visini pravične naknade, zajedno sa kamatom, ili odluku o odbijanju zahteva za pravičnu naknadu.

Obrazloženje sadrži: navode o sadržini zahteva za određivanje pravične naknade, činjenice na kojima je zahtev zasnovan, podatak o predloženim dokazima, činjenice koje su među učesnicima nesporne, činjenice koje su sporne, dokaze koji su izvedeni radi utvrđivanja prava na pravičnu naknadu i njene visine, ocenu dokaza, činjenice koje je veće utvrdilo, pravna pravila koja su primenjena radi utvrđivanja pravične naknade ili radi odbijanja zahteva za pravičnu naknadu i pouku o pravnom sredstvu protiv rešenja.

Pismeno izrađeno rešenje potpisuje predsednik veća.

Pravno sredstvo protiv rešenja o pravičnoj naknadi

Član 80.

Ako se blagovremeno ne podnese prigovor protiv rešenja veća o pravičnoj naknadi, to rešenje postaje konačno istekom roka za prigovor.

Protiv rešenja o pravičnoj naknadi Republički javni pravobranilac i lica koje je pokrenulo postupak mogu podneti prigovor plenarnoj sednici u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja.

Prigovor se može podneti zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, pogrešne pravne ocene ili zbog teške povrede pravila postupka.

Plenarna sednica ispituje da li je prigovor blagovremen i da li je podnesen od ovlašćenog lica, a ako utvrdi da je prigovor neblagovremen ili da je podnesen od lica koje nije ovlašćeno na podnošenje prigovora, odbacuje ga rešenjem kao nedopušten. U takvom slučaju, rešenje veća o pravičnoj naknadi je konačno.

Ako u prigovoru nisu navedeni razlozi, plenarna sednica će ispitivati rešenje veća o pravičnoj naknadi samo u pogledu pravne ocene.

Ako prigovor nije potpisan, predsednik Komisije će pisanim pozivom pozvati podnosioca da ga potpiše, a ako podnosilac ne vrati potpisan prigovor u roku od tri dana od dana dostavljanja poziva predsednika Komisije, plenarna sednica odbacuje prigovor. U takvom slučaju, rešenje veća o pravičnoj naknadi je konačno.

Prilikom ispitivanja prigovora, plenarna sednica, po pravilu, konačno odlučuje o pravičnoj naknadi, a ukida rešenje veća i vraća stvar istom ili drugom veću na ponovno odlučivanje, samo ako se na plenarnoj sednici ne mogu otkloniti teške povrede postupka.

O prigovoru protiv rešenja, plenarna sednica odlučuje rešenjem.

Rešenje plenarne sednice o prigovoru je konačno, izuzev ako je plenarna sednica ukinula rešenje veća i vratila stvar na ponovno odlučivanje.

Poravnanje o pravičnoj naknadi

Član 81.

Lice koje ima pravo na pokretanje postupka i Republički javni pravobranilac mogu pred većem zaključiti poravnanje o pravičnoj naknadi, pod uslovima određenim zakonom kojim se uređuje parnični postupak.

Ako veće oceni da ima uslova za zaključenje poravnanja, može ovlastiti predsednika veća da na posebno ročište pozove lice koje je pokrenulo postupak i Republičkog javnog pravobranioca radi zaključenja poravnanja.

Svojstvo izvršne isprave

Član 82.

Konačno rešenje o pravičnoj naknadi i poravnanje o pravičnoj naknadi zaključeno pred većem, imaju svojstvo izvršne isprave u smislu zakona koji uređuje izvršenje i obezbeđenje.

Javno objavljivanje

Član 83.

Veće ili plenarna sednica mogu odlučiti da se rešenje o pravičnoj naknadi i poravnanje o pravičnoj naknadi javno objave, ako se sa tim saglase lice koje je pokrenulo postupak i Republički javni pravobranilac.

VII MERE OBEZBEĐENJA

Čuvanje određenih dokumenata i predmeta

Član 84.

Predsednik Komisije će u pisanom obliku podneti zahtev predsedniku osnovnog suda na čijem području je sedište Komisije da se dokumenta ili predmeti koji se ne mogu čuvati u arhivi Komisije, polože u sudski depozit.

Troškovi čuvanja u sudskom depozitu isplaćuju se iz budžeta Republike Srbije.

Zabrana uništavanja i otuđenja dokumenata

Član 85.

Učesnicima u postupku ili trećim licima, kao i organima javne vlasti, plenarna sednica će rešenjem zabraniti uništavanje, otuđenje ili drugo raspolaganje ili upotrebu dokumenata ili predmeta, za koje je verovatno da se kod tih lica ili organa nalaze, a mogli bi biti od značaja za postupke za koje je Komisija nadležna.

Rešenje plenarne sednice iz stava 1. ovog člana, u pisanom obliku, dostavlja se licima odnosno organima iz stava 1. ovog člana i objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srbije“.

Rešenjem iz stava 1. ovog člana upozoravaju se lica i organi iz stava 1. ovog člana da postupanje protivno rešenju plenarne sednice može izazvati njihovu krivičnu ili prekršajnu odgovornost.

Zahtev za privođenje i zadržavanje

Član 86.

Predsednik Komisije, na osnovu rešenja plenarne sednice, upućuje nadležnom organu unutrašnjih poslova zahtev da se određeno lice privede i zadrži do 48 sati, uz istovremeno podnošenje krivične prijave, ako plenarna sednica oceni da ima osnova za sumnju da je u vezi sa postupkom pred većem ili plenarnom sednicom učinjeno krivično delo koje se goni po službenoj dužnosti.

Istovremeno sa podnošenjem zahteva iz stava 1. ovog člana, predsednik Komisije podnosi krivičnu prijavu i nadležnom javnom tužiocu, obaveštavajući ga o podnesenom zahtevu za privođenje i zadržavanje.

U hitnim slučajevima, predsednik Komisije može preduzeti radnje iz st. 1. i 2. ovog člana, bez rešenja plenarne sednice, ali je dužan plenarnu sednicu obavestiti o preduzetim merama u roku od 24 sata.

Predlog za oduzimanje putne isprave

Član 87.

Predsednik Komisije, na osnovu rešenja plenarne sednice upućuje nadležnom organu predlog za oduzimanje putne isprave, pod uslovima i u postupku određenim zakonom koji uređuje krivični postupak.

U hitnim slučajevima, predsednik Komisije može preduzeti radnje iz stava 1. ovog člana, bez rešenja plenarne sednice, ali je dužan plenarnu sednicu obavestiti o preduzetim merama u roku od 24 sata.

Javni oglas

Član 88.

Predsednik Komisije, na predlog veća ili plenarne sednice objavljuje oglas u „Službenom listu Republike Srbije“, kao i u javnim glasilima koja se izdaju za celo područje Republike Srbije, kojim poziva sva lica kojima je bilo šta poznato o rođenju, smrti ili kasnijoj sudbini nestalog deteta.

U oglasu se naročito navode: vreme, mesto i ustanova u kojoj je dete rođeno, imena i prezimena roditelja, ako se oni sa tim saglase, podaci o smrti deteta i načinu na koji su ti podaci saopšteni, podaci o upisima rođenja i smrti deteta, indicije koje izazivaju sumnju u smrt deteta, saopštenje o položaju svedoka, svedoka stručnjaka i svedoka pokajnika i ostali podaci i objašnjenja koji su od značaja za vođenje postupka pred Komisijom.

VIII ODREDBE OD KAZNENOG I DISCIPLINSKOG ZNAČAJA

Kaznena odgovornost

Član 89.

Predsednik Komisije, po svojoj inicijativi, ili na predlog člana Komisije, zamenika člana Komisije, veća ili plenarne sednice, podnosi nadležnom organu krivičnu ili prekršajnu prijavu kad nađe da postoje osnovi sumnje da je izvršeno krivično delo ili prekršaj u toku postupka pred Komisijom.

Namerni propust predsednika Komisije da podnese prijavu iz stava 1. ovog člana predstavlja razlog za razrešenje.

Upućivanje predloga organu, pravnom licu ili komori

Član 90.

Kad veće ili plenarna sednica donesu zaključak sa izveštajem iz člana 72. st. 2, 4. i 5. ovog zakona, predsednik Komisije podneće predlog da se ispita disciplinska ili profesionalna odgovornost lica koja su povezana sa nestalošću deteta, odnosno da se razmotri važenje licence određenim licima, ako ta lica nisu bila dostupna radi saslušanja u svojstvu svedoka, svedoka stručnjaka ili svedoka pokajnika.

Predsednik Komisije će postupiti na način predviđen u stavu 1. ovog člana i kad veće ili plenarna sednica utvrdi da je svedok, svedok stručnjak ili svedok pokajnik odbio da da iskaz, a razlozi odbijanja su bili neopravdani ili ako veće, odnosno plenarna sednica stekne uverenje da svedok, svedok stručnjak ili svedok pokajnik nije govorio istinu ili je njegov iskaz protivan pravilima profesije (član 47. st. 5, član 48. st. 5, član 50. st. 9), kao i kad veće ili plenarna sednica utvrdi da veštak nije postupio po uputstvu za veštačenje (član 54).

IX PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Stupanje na snagu i primena

Član 91.

Ovaj zakon stupa na snagu osam dana po objavljivanju u „Službenom glasniku Republike Srbije“, a počinje da se primenjuje protekom roka od 90 dana od dana stupanja zakona na snagu.

Izbor članova, zamenika članova i predsednika Komisije

Član 92.

Narodna skupština će izabrati članove Komisije, zamenike članova i predsednika Komisije u roku od 50 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Komisija se konstituiše kad bude izabrano šest članova komisije, dva zamenika člana i predsednik Komisije.

Puni broj članova i zamenika članova biće izabran najkasnije u roku od 80 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Alternativa uz st. 3: Ovaj stav se briše, ako se prihvati osnivanje PJ

Najmanje jedna trećina stručnog osoblja će biti imenovana u roku od 80 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, na osnovu privremene sistematizacije poslova i zadataka koju će izraditi Komisija odmah po izboru i konstituisanju.

Stalna sistematizacija poslova i zadataka se usvaja u roku od jedne godine od stupanja ovog zakona.

Poslovnik o radu Komisije, Komisija će doneti u roku od 20 dana od dana izbora i konstituisanja.

Uredba o osnivanju Posebne jedinice Ministarstva unutrašnjih poslova

Član 93.

Uredbu o osnivanju i delokrugu rada Posebne jedinice Ministarstva unutrašnjih poslova, Vlada Republike Srbije će doneti u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, a najmanje jedna trećina jedinice biće popunjena u roku od 30 dana od dana objavljivanja uredbe u „Službenom glasniku Republike Srbije“.

Alternativa: ovaj član se briše ako se odustane od formiranja Posebne jedinice Ministarstva unutrašnjih poslova.

Sedište, obeležja i pečat Komisije

Član 94.

U roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, Narodna skupština će odrediti i osposobiti prostorije i opremu neophodne za početak rada Komisije.

Na osnovu ovog Zakona, Narodna skupština će posebnom odlukom odrediti naziv, skraćeni naziv, obeležja, kao i oblik i sadržinu pečata Komisije.

Stručna i tehnička pomoć za početak rada Komisije

Član 95.

Posle izbora članova, zamenika članova i predsednika Komisije iz člana 92. st. 2. ovog zakona, Zaštitnik građana, Poverenik za ravnopravnost i Poverenik za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti će, na osnovu pisanog sporazuma koji će zaključiti u roku od 30 dana od stupanja na snagu ovog zakona, organizovati stručnu i tehničku pomoć za pripremu akata Komisije i početak njenog rada.

Stručna i tehnička pomoć iz stava 1. ovog člana trajaće najduže jednu godinu od stupanja na snagu ovog zakona.

Odnos prema drugim postupcima

Član 96.

Stupanje na snagu i primena ovog zakona ne utiču na postupke koji se povodom povrede prava povezanih sa predmetom ovog zakona vode pred Ustavnim sudom Srbije ili pred drugim sudovima ili organima javne vlasti.

Lica ovlašćena na podnošenje pritužbe (član 23. st. 2) mogu podneti pritužbu Komisiji i kad povodom istog događaja teče postupak pred organima iz stava 1. ovog člana, s tim što su dužni da, prilikom podnošenja pritužbe, obaveste Komisiju o tim postupcima